Barcelona, 17 de juny de 1921 Preu: 15 cèntims. - Any I. - Núm. 2

LA MAINADA

— Què fas? No veus que et poses la gorra de dormir enlloc del mitjó?
— Ja ho sé, home!... Es que se m'ha adormit el peu.

LA MAINADA

Un número: 0'15 cèntims · Subscripció per mitja anyada: 3'75 pessetes · Surt els divendres

Redacció i Administració: Carrer de Vich, 16 · Telèfon G. 1471 · BARCELONA

Sucursal per a subscripcions i correspondència: QUIOSC DEL LICEU. Rambla del Centre

LLISTA DE COL·LABORADORS

ESCRIPTORS

J. Carner. — Aureli Campmany. — Ignasi Ribera i Rovira. — Josep Lleonart. Carles Riba. — Antoni Rovira i Virgili. Josep M.ª Lòpez-Picó. — J. Bofill i Matas Angel Guimerà. — Clementina Arderiu. Ignasi Iglesias. — Adrià Gual. — Francesc Curet. — Millàs-Raurell. — M. Poal Aregall. — J. Creixell. — Joan Draper. Ramon Aliberch. — Mn. Llorenç Riber. Ramon Pomés. — Enric Morera. — Narcisa Freixas. — M. Duran i Tortajada. J. Pellicena — J. Ruyra. — J. M.ª de Segarra. — Mn. J. Costa i Llobera. — Mercè Vila. — J. Arús i Colomer. — Carme Karr. — Lola Anglada. — Ventura Gasol. — Marià Manent. — Ramon Rucabado. — J. Farran i Mayoral. — Gaziel. Alexandre Plana. — Jacint M. Mustieles. — M. Ferrando. — J. Massó i Ventós. Víctor Català. — J. Pous i Pagès. Mn. J. Collell. — J. M.ª de Sucre. J. Salvat-Papasseit. — V. Caldés Arús. R. Reventós. — Anna M.ª de Saavedra. Emili Guanyabéns. — Joan Malagarriga. Julià Molinari. — Anton M. Muntañola. J. Laguia Lliteras. — Avelí Artís.

DIBUIXANTS

Feliu Elias (Apa). — F. Labarta. — Josep Obiols. — J. Marquès Puig. — Anton Farré. — J. Serra Massana. — Joan Vila (D'Ivori). — J. Wilkinson. — Roqueta. — K-Hito — J. Colom. — Barradas. — Escalera. — Carbonell. — Togores. — Vaireda. — Guàrdia. — Llimona. Calicó. — Opisso. — Xavier Nogués. J. Aragay. — S. Tussell. — R. Benet. Apeles Mestres. — Amic

II Sorteig de LA MAINADA

Aquesta setmana obsequiem als nostres llegidors amb un objecte d'alt valor artístic i patriòtic: una joguina de les que construeix la important casa **J. MOLINARI,** amb el nom de **Mikus-Makus,** i que representa al popular **Manelic,** de *Terra Baixa,* l'obra mestra del Teatre Català.

Al peu d'aquesta mateixa plana hi va una xifra, que és diferent en cada exemplar, i a aquell que presenti el número igual al que surti premiat, li serà entregat el *Manelic*.

El sorteig es farà l'endemà de la sortida del número 3 de LA MAINADA, i el número que hagi sortit premiat serà anunciat en el següent, entregant-se immediatament el *Manelic* al que en sigui guanyador.

La recollida dels premis caduca al mes d'haver-se celebrat el sorteig. Si passat el mes no es presentés el favorescut a recollir-lo, el sortejaríem de nou. Valgui aquesta nota també per al sorteig del número anterior.

El número pròxim, tal com diguérem, farem públic el número que surti premiat en el sorteig de la KODAK, que celebrarem demà.

Exemplar

De vuit en vuit

Estem d'allò més contents!

Hem ballat...

Hem estat ben rebuts de tothom, alabats, felicitats, amanyagats...

Hem venut una pila de milers d'exemplars del primer número de La Mainada...

¿Podíem demanar més per a una setmana? N'hi ha prou. Fins la dolça ombra del

nostre excelcíssim poeta Verdaguer, el sepulcre del qual hem anat a visitar en l'aniversari de la seva mort, semblava beneir-nos des d'un bell llorer que creix allí, i fa olorós el lloc amb una flaire gloriosa...

Bons catalans, amants de la nostra dansa, la més bella «de totes les danses que es fan i es desfan», vam acudir a l'Aplec de Les Planes. Quina munió! Quins xamosos estols de balladors i balladores! ¡Quina joia de donzelles maques i de minyons ben plantats! Jo us ben asseguro que a Grècia no hi havia tipus més perfectes, ni jocs de dansa més rítmica. Els grans mestres compositors de Catalunya han fet sonar bé el flabiol i la tenora. Déu els ho tingui en compte! Tornàrem de la festa plens de l'alegria de viure en aquesta dolça terra i el cor content pels bells auguris que tothom feia per a la sortida de La Mainada.

Aquell goig no ha estat superat més que el divendres, quan en passar per la Rambla, ens atura, al bell mig, una «cua» com mai no n'havíem vist als estancs. «Que venen tabac, en aquest quiosc?», preguntem. «Esteu bé!», ens contesten. «Qualsevol diria que veniu de Tagamanent i no sabeu que avui ha sortit el primer número de La Mainada!»

Creieu-me que hi havia nois suficients per a omplir una plaça de gom a gom.

— Caldrà que vingui policia a mantenir l'ordre – crida un platxeriós. I un noiet, amatent, li respon:

— Els que comprem La Mainada ja ho som de natural, d'ordenats... I si s'acaba, prou que faran una segona edició...

Hem assistit a la representació de *Ifigènia a Taurida*, que l'Escola Catalana d'Art Dramàtic ha donat sota uns pins de Vallvidrera, per tal de que fruissin un xic d'art els alumnes de l'Escola de sords-muts de la Vilajoana.

Un nombrós aplec de mainada agraí a En Gual i a sos deixebles la finesa.—El guia Joan.

ELS DEU FOLLETS FEINERS

Era una dona casada que vivia malament amb el seu marit, perquè no treballava ni tenia ordre en el govern de la seva casa: començava una cosa i després passava en una altra; tot ho deixava a meitat, de manera que quan el marit tornava a casa no trobava el dinar a punt, i a la nit, ni aigua per als peus, ni el llit fet.

Les coses anaven així, fins que l'home li posà les mans a sobre, i l'anava tustant, i ella hi patia qui-sap-lo.

La dona tenia una veïna vella, vella, de la qual corria la veu que les fades l'ajudaven. Li deien la tia Verdaigua. La dona se li anà a plànyer, tota entristida:

—Ai, tia! Vós podríeu valer-me en aquesta aflicció.

—Sí, filla; jo tinc deu follets molt feiners, i te'ls enviaré a casa perquè t'ajudin i te ho facin tot.

I la vella començà d'explicar-li el què havia de fer perquè els deu follets l'ajudessin; que al matí, en llevar-se, fés tot d'una el llit, de seguida encengués foc, després omplís el càntir d'aigua, escombrés la casa, sorgís la roba, i bo i coent el dinar anés adobant les mitges, fins que el marit arribés. Així anà indicant-li el què havia de fer, que en tot seria ajudada pels deu follets sense que ella ho sentís.

La dona així ho féu, i si bé ho féu, millor li sortí.

A entrada de fosc anà a casa de la tia Verdaigua a regraciar-la d'haver-li enviat els deu follets, que ella no havia vist ni sentit, però amb ajuda d'ells el treball havia corregut com per encant.

Així anaren passant les coses, i el marit estava pasmat de veure que la dona es tornés tan endreçada i feinera. Al cap de vuit dies, no pogué estar-se de dir-li que semblava una altra dona, i que així viurien en pau com Déu i els seus àngels.

La dona, contenta de veure's ara feliç, tornà a casa de la tia Verdaigua:

—Ai, ma tia, els vostres deu follets m'han fet un servei; ara ho tinc tot endreçat, i el

meu home em fa molt bona cara. E que li demanaria ara és que me'ls deixés romandre allí.

La vella li respongué:

—Els deixo, els deixo. ¿Però tu encara no has vist els deu follets?

—Encara no, i pla voldria veure'ls.

—No siguis toixa. Si vols veure'ls, mira't les mans; i són els teus dits els deu follets.

La dona comprengué la causa, i se'n tornà a casa satisfeta de saber com és que es fa lluir la feina.

Carles Riba

LA RONDALLA DE L'OCELL D'ARGENT I LA GOTA DE PLUJA

Un ocell sense nom, com tots els que corren pel cel, volava una tarda de primavera pel blau infinit. Les seves ales i el seu cos, que eren de gris de plata, brillaven a l'hora crepuscular com unes ales d'or. Algun observador, des de la terra, l'havia confós amb una d'aqueixes estrelles que són els heralds del dia i de la nit.

Aquella tarda aquest magnífic ocell d'argent volava damunt dels camps. Veia sota seu les onades de vent damunt dels blats oscil·lants, daurats. Veia les casetes del poble agrupades totes, amorosament, com per oir millor el cant sonor de les campanes del cloquer del poble. Veia, més enllà, la mar sinuosa i remorosa, acostar-se i fugir de la platja, com jugant amb ella. Veia les muntanyes obscures amb els sots profunds de les valls, temptadors i esglaiants. Veia damunt d'ella, el cel, blau, brillant, tan brunyit com una enorme superfície de pedra preciosa.

I pel cel, aquella tarda de primavera hi veia pasar, imponents, uns grossos núvols. Alguns s'esfilagarsaven pel camí, altres continuaven la seva ruta atapeïts d'una manera indestructible.

I heu's aquí que un dels núvols aquells anava curull d'aigua. Sentia unes ganes extraordinàries d'alliberar-se del desig de la pluja, que és per al núvol com un infantament. I entre les innumerables gotes que el núvol contenia i que vivien en ell i que estaven tremoloses del temor de caure des de tanta alçada, n'hi havia una, una goteta de pluja, menuda i lluent com un brillant petit.

Feia ja estona que seguia el vol de l'ocelló d'argent i es complavia en mirar les seves evolucions, les seves torçades d'ala al girar, el seus xisclets i els seus alegrois, volant per l'ambient com una dansa lleugeríssima.

Tant se'l mirà, tant el guaità — els moments, per les coses menudes, són com els anys per nosaltres — que la seva ànima anà interessant-se i acabà per no viure més que per mirar el gentilíssim ocell d'argent.

Passant pel mar, el núvol rebé l'alenada de les ones i s'inflà més encara de gotes de pluja. Tant omplert en fou, que començà a deixar anar les darreres arribades.

«Oh, núvol, pare núvol, deixeu-me anar cap a la terra...», deia la goteta brillant, il·luminada la seva ànima transparent per una llumeneta irisada.

Però el núvol se l'estimava i la planyia: «No saps que la terra et xuclarà tantost hi arribis. Si vols anar-hi, deixa primer que altres germanes teves et facin de coixí...»

Com la goteta insistís, el núvol la deixà anar. I ella, a l'ésser lliure, voleià per l'aire fins que es deixà caure damunt del coll esbelt de l'ocelló argentat.

«Príncep alat, escolta'm; he baixat d'aquell núvol per poder estar més a la vora teva...», digué la gota de pluja.

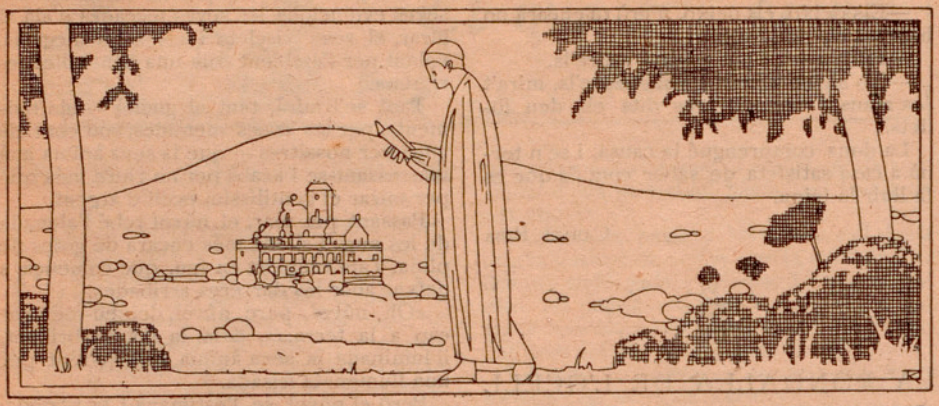
L'ocell es girà, la mirà, brillant damunt la seva crinera com feta d'escates de plata; li engegà un esguard de menyspreu i, espolsant-se les plomes del coll, deixà caure la gota de pluja i continuà el seu vol, tranquil·lament, xiulant un dels seus aires preferits.

En veure caure la seva germaneta i guaitar com era engolida per la terra, totes les gotes de pluja que duia el núvol feren un crit d'esglai tant gros, que hauríeu dit que era un tro. I el núvol es desfé en una mena de torrent que anà a caure gairebé tot damunt dels plomalls de l'ocelló cruel.

Aquest animaló, rebé tan gros remull que les ales li semblaren de ferro, li anaren mancant les forces per governar-les i les deixà caure al costat del seu cos. Llavors, l'ocell d'argent es precipità ràpidament a la mar, damunt la qual volava i fou rebut per les gotes de pluja que hi havien caigut, les quals el prengueren i se l'emportaren mar endins, a soterrar el seu cos, exhaurit de tanta aigua com havia engolida, sota uns corals que es bellugaven com volent copsar aquell tresor d'argent que els arribava.

Millàs-Raurell

EN L'ANIVERSARI DE LA MORT DEL GRAN POETA

L'EMIGRANT

Dolça Catalunya,
pàtria del meu cor,
quan de tu s'allunya
d'enyorança es mor.

I

Hermosa vall, bressol de ma infantesa,
blanc Pireneu,
marges i rius, ermita al cel sospesa,
per sempre adéu!
Arpes del bosc, pinsans i caderneres,
cantau, cantau,
jo dic plorant, a boscos i riberes:
adéu-siau!

II

¿On trobaré tos sanitosos climes,
ton cel daurat?
Mes, ai; mes, ai! ¿On trobaré tes cimes,
bell Montserrat?
Enlloc veuré, ciutat de Barcelona,
ta hermosa Seu,
ni eixos turons, joiells de la corona
que't posà Déu.

III

Adéu, germans; adéu-siau, mon pare,
¡no us veuré més!
Oh! ¡Si al fossar on jau ma dolça mare,
jo el llit tingués!
¡Oh mariners, el vent que me'n desterra
que em fa sofrir!
Estic malalt, mes, ¡ai!, ¡torneu-me a terra,
que hi vull morir!

LLUNY DE MA TERRA

Niuet de rossinyols en primavera
fora el cor meu,
un dia en el frescal d'una ribera
del Pireneu.

Tots els matins hi reien i cantaven
càntics d'amor,
tots els matins al seu entorn volaven
amb ales d'or.

Malalt i trist deixí ma dolça terra
del Montserrat,
i els somnis bells del pobre que es desterra
s'han desterrat.

Jo hi tornaré vers on ells me fugiren,
jo hi tornaré;
si em cal morir on els meus moriren
jo hi moriré.

Els qui rodeu, amics, per la boscúria
del meu país,
si la veieu ma tendra voladúria
del paradís,

dieu-los, ai als hostes d'ala rossa,
si el maig entrat
a son vell niu, d'on és amor la brossa,
si hi tornaran.

† Jacint Verdaguer, Pvre.

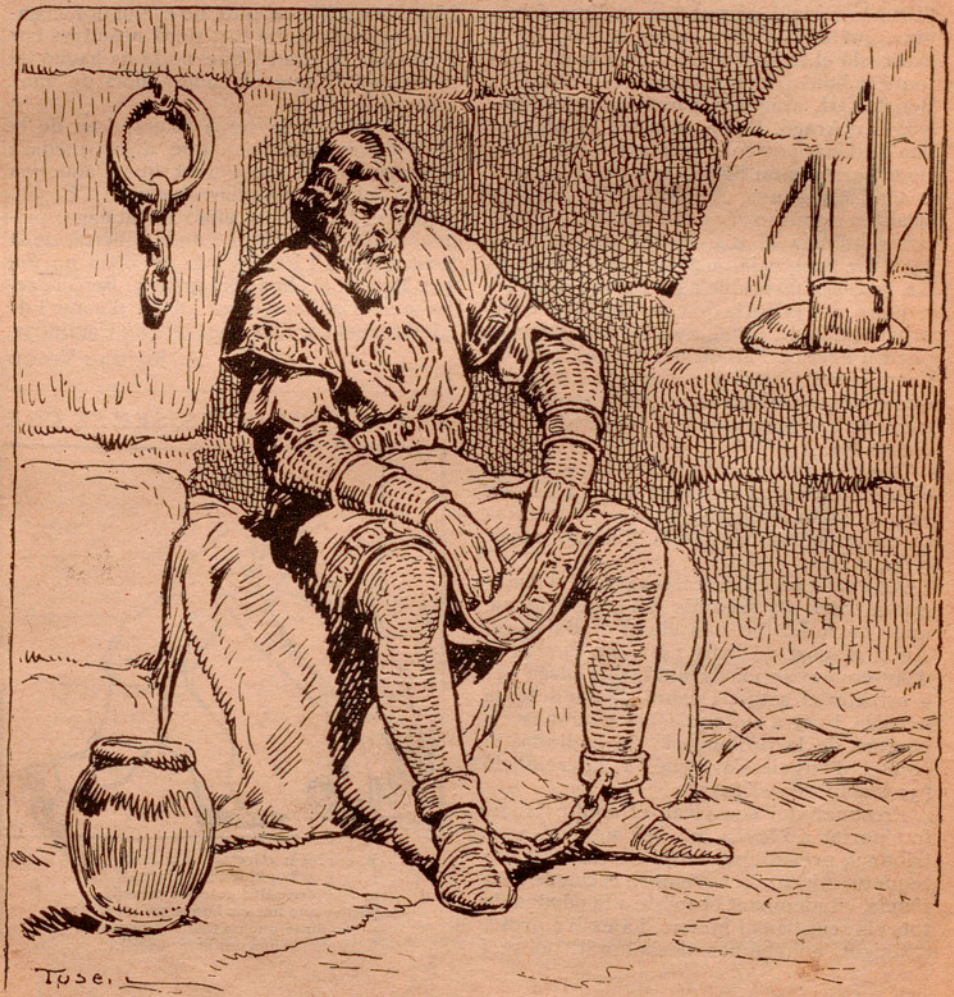
FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

EL DARRER COMTE D'URGELL

En Jaume *el Desditxat,* li diuen. Però nosaltres i vosaltres, catalanetes i catalanets que ens llegiu, li direm En Jaume *el Dissortat*, perquè la paraula «desditxat» és un castellanisme, i ja és hora que els catalans comencem a parlar bé, en tots sentits.

Doncs, En Jaume el Dissortat fou el darrer comte d'Urgell, i, en dret, el darrer comte-rei de la monarquia catalano-aragonesa. Després de la mort d'En Martí I (31 maig 1410) en qui s'acabà la gloriosíssima dinastia catalana fundada pel comte de Barcelona Jofre el Pilós, calgué designar el successor al tron, puix que el rei difunt no havia deixat descendència legítima, ni havia assenyalat successor.

Sortiren tot un núvol de pretendents.

Parents propers i parents llunyans al·legaren llurs reals o suposats drets a la corona. Però el qui tenia millor dret era el comte d'Urgell, En Jaume d'Aragó, cunyat i nebot del rei Martí. Aquest, en un document de l'any 1408, el nomenà lloctinent general a Aragó, càrrec habitualment reservat als hereus de la corona, i declarà que el comte Jaume era el *seu parent més proper* i que li professava gran afecte. Aleshores encara era viu el fill del rei Martí, dit Martí el Jove, rei de Sicília. Però aquest morí en el mes de juliol de 1409. No havent-hi altres fills legítims en morir el rei, la corona pertocava al comte Jaume.

Però aviat, entre els pretendents, es destacà la figura d'un castellà, En Ferran el d'Antequera, fill d'una germana d'En Martí l'Humà, o sigui parent per la línia femenina, que a Catalunya estava exclosa de la successió al tron. Tenia En Ferran el d'Antequera bons padrins; entre ells l'antipapa Benet XIII, aragonès, i molts altres personatges d'Aragó. Per a resoldre el plet, es van designar nou compromissaris o àrbitres (tres per cada un dels Estats de la Corona, o sigui Catalunya, Aragó i València), els quals es reuniren al castell de Casp, i donaren sentència el dia 28 de juny de l'any 1412. La sentència, apartant-se de la justícia, va ésser favorable a En Ferran el d'Antequera, per majoria de vots. Dels tres compromissaris de Catalunya, només un votà per En Ferran. Parlant de la sentència de Casp, el vell historiaire aragonès Zurita diu que «*fué muy celebrada generalmente en Aragón, en Valencia no tanto y mucho menos en Cataluña*».

Després d'algunes vacil·lacions, el comte d'Urgell es negà a reconèixer per rei a En Ferran. Hom assegura que la mare del comte, empenyent-lo a la lluita, li digué: «Fill: o rei, o res».

Amb un exèrcit de castellans, el d'Antequera entrà als dominis del comte Jaume, que s'havia fet fort a la ciutat de Balaguer. Als 5 d'agost de l'any 1413, En Ferran el d'Antequera arribà davant la dita plaça per a establir el setge. Després d'una defensa heroica, i per a evitar als balaguerencs els horrors de la prolongació de la lluita, el comte d'Urgell s'avingué a la rendició (31 d'octubre del 1413).

Presoner del seu rival, el comte Jaume fou portat a Lleyda, on se'l sotmeté a un tribunal, presidit pel propi Ferran el d'Antequera. Als 29 de novembre recaigué sentència, condemnant el comte a la pèrdua de tots els seus bens i honors, i a exili i presó. Caigut, condemnat, deshonorat, pobre i miserable, el comte Jaume d'Urgell fou tret de Lleyda als 22 de gener del 1414, camí de l'exili. Va ésser dut fora de Catalunya, lluny de la seva pàtria, al cor de Castella, allà al castell de Ureña. Després fou traslladat al castell de Xàtiva, que estava situat dalt d'un feréstec turó.

Documents antics diuen que, després de una presó llarguíssima, i quan el comte Jaume era ja un vellet sense forces, es presentaren un dia (1.r de juny del 1433) al castell de Xàtiva els infants D. Joan, rei de Navarra, D. Enric i D. Pere, germans del rei Anfós dit el Magnànim (fill d'En Ferran el d'Antequera) i assassinaren covardament el darrer comte d'Urgell. No obstant, hi ha historiadors moderns que neguen el fet de l'assassinat, presentant-lo com un episodi novel·lesc. Aquest punt no es pot donar encara per aclarit del tot; però nosaltres ens decantem a creure que no hi ha hagué tal assassinat, i que el comte morí de mort natural.

Això no treuria res a la grandesa de la seva figura. Grandesa que aviat quedarà consagrada pel monument que Catalunya alçarà, vindicant el darrer comte d'Urgell, el darrer tany de la dinastia catalana, primer màrtir dels drets i de la llibertat de la nostra terra. Li tocava ésser *rei*, i no fou *res*. Res en els honors humans. Però la seva memòria ha d'ésser plena d'amor i de pietat en el cor dels bons fills de Catalunya.

A. Rovira i Virgili

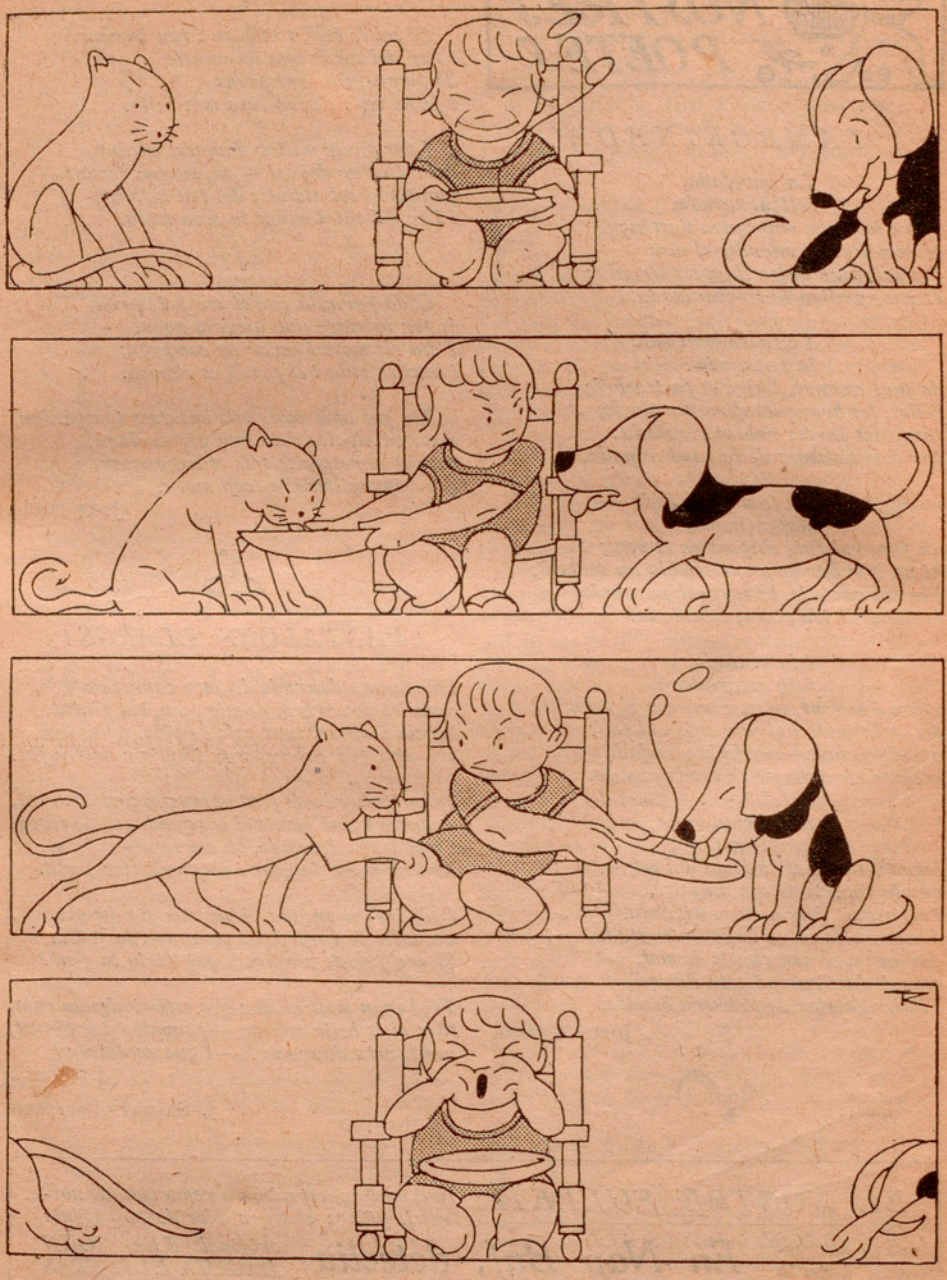
ELS TERRORISTES, SENSE COR

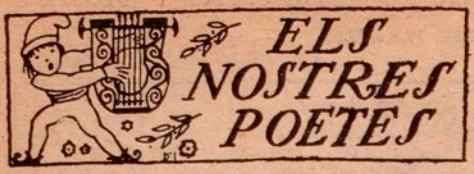

El bordegàs «Orejas», mal carat,
rebuig de lo pitjor de la ciutat,
té una idea salvatge en el cervell,
per fer que tots els homes parlin d'ell:
— No diran que no tinc una pensada.
N'he de fer una que serà *sonada!*...

EL PLAT DE LES SOPETES O ELS MALS AMICS

HISTORIETA SENSE PARAULES

TAMBORINADA

La nuvolada,
cellaarrufada,
sobre la fosca muntanya s'estén;
té remolins de vilordes el vent
i el penyalar grisa llum espalmada:
és que rondina la tamborinada.

Volta embruixada
la rufagada:
de surt en surt, l'aire es fa tenebrós;
folles, les branques demanen perdó;
tanca les portes rabent revolada:
por dels tambors de la tamborinada.

La font ja és fada
despentinada;
un fumerol fuig dispers en el vent;
hi ha una bandera que sembla un serpent;
i en sos castells, la turgent nuvolada,
és d'una lívida cinta, esberlada.

I la gentada,
fuig astorada;
negre i argent, ve en carrossa el trontoll;
plora la vella i el nin: crida el foll;
a cada gran canonada esquerdada
ereixen els dolls de la tamborinada.

L'enviciada
tamborinada
terrabastalla les balmes del cel;
mes la forada de cop un estel,
i tot seguit fuig a mar, ajaçada.
Mentre ella colga la cella irritada,
diu un piano son càntic de mel,
dins de la terra palpita l'arrel,
i l'aire fa olor de primera besada.

Josep Carner

LA MARE I L'INFANT

I

El cel és bell, tan blau i tan immens,
i l'or del sol és una meravella.
Tu, mare, l'infant prens
i ja no saps de cap cosa més bella.

I per fruir millor d'aquest encant
del cel i l'or del sol — oh, magna festa! —
guaites el cel als ulls del teu infant
i l'or del sol damunt la seva testa.

II

Cada paraula que el seu fill aprèn
és per la mare una alegria nova.
I diu els mots i encar no comprèn;
i així la vida i el parlà es renova.

Tu, que amb mots vils ensutzes ton parlar,
com qui xipolla dins una aigua clara,
perquè el respectis sols et cal pensar
que l'aprenies de la teva mare.

Joan Arús

. PANTALONS LLARGS!

Campaneta daurada del meu carret de fira,
cavallet de cartró, de mig pam, tot pintat,
havem caminat tant pels camins, sense ira,
que ara ens cal reposar i agrair nostre fat.

Ja no tornaré més fent «osquelosquel» corrent,
a carregà amb palets el teu quadrent de fusta.
Campaneta daurada, tu em sabies content.
Ara em mena la gent i tot hora tinc justa.

I sóc infant encara, i no puc fer-ne esment:
Cavallet de cartró, tu em sabies la joia...
Si ara jugués a córrer, què diria la gent?

Trobaran molt millor que estimi alguna noia,
tant si és bella com no — ¡cavallet tot pintat,
campaneta daurada! — i que us deixi al
[terrat...

J. Salvat - Papasseit

EL NOSTRE FULLETÍ

Junt amb aquest número repartim als nostres llegidors el segon plec de 16 pàgines original d'En JOAN LAGUIA LLITERAS de la interessant novel·la **En Nap Buf, detectiu**

— Noia, estic de pega amb el temps. Ahir vaig estrenar el barret de palla i va ploure.
— Però avui fa bon sol!
— Massa! Perquè ara et portava caramels, i amb la calor tots s'han fos, i no me'ls puc treure de la butxaca...

CONTES I ACUDITS VELLS I NOUS

EL TOSSUT, QUE MAI NO TORNA ENRERA

El senyor Roc, de Llofriu, no li ha d'envejar res al *baturro* més tossut. No tingueu por que en la conversa cedeixi una sola vegada. Un matí de festa surt de cacera amb una escopeta nova. A la vora d'un marge troba al senyor Damià, un mofeta de mil diables.

— Bon dia, Roc. Sempre tan trempat! Sembla que no tinguis anys...

— Home. Tinc la cara tan plena d'arrugues, que ja no n'hi caben més. Si parlessis de les dents, ja fora altrament; encar les guardo.

— Renoi! Però si et caigueren totes...

— Les guardo... a casa, dintre d'una capsa.

— I a qui tires avui? A les llebres?

— No; a les perdius.

— En portes moltes al sarró?

— Quan caigui la que espero i altres tres, ja en tindré quatre.

— Mira, per allí va una tórtora... ¿Què fas, que la deixes perdre?

— Jo sóc un home de paraula. He dit que no més tiro a les perdius.

— Com va això de la feina? Treballes molt?

— Ja ho crec!

— Jo et veig molt sovint sense fer res.

— És que d'un àpat a l'altre, descanso.

— I, doncs, quin ofici tens, ara?

— Escuro plats a la fonda del poble...

ELS ACALORAMENTS EN LA DISCUSSIÓ

A la tauleta del Casino on juguen al *tresillo,* cada nit s'enfutismen per un tres i no res, En Baldiri Capcalent, apotecari del barri, i En Saldoni Riuescalfat, mestre fuster. Per tal de contradir-se, diuen enormitats que fan esclatar en riallades a tots els que els senten.

Veieu, per exemple:

— Vostè el que no sap és quant pesa, al meu poble, un pa de dues lliures.

— Ja ho veu! Tampoc sap vostè a quina hora surt de l'estació de la meva vila el tren de les vuit del vespre.

I no se'n adonen que han dit el pes i l'hora. L'acalorament els fa perdre el cap. L'altre dia es van barallar perquè tots dos volien saber de rellotgeria més que ningú.

— Jo vaig veure, a Escandinàvia, un rellotge que donava les hores, els quarts, els minuts, els segons i a més a més tocava el timbal i la trompeta.

— I vostè badaria, oi? Doncs, jo he vist a Suïssa un altre rellotge que mai no li donen corda i compta els tres cents seixanta quatre dies que té l'any, tocant cada vegada l'orgue, en combinació amb l'església major.

— Us he atrapat — li fa l'altre. — L'any no té tres cents seixanta quatre dies, sinó tres cents seixanta cinc.

Ell, per això, no es dóna per vençut; podria confessar que sí, que s'ha equivocat amb el nombre. Però ningú dels dos disputadors es desdiu mai, passi el que passi...

Triomfalment, contesta:

— He dit que compta els tres cents seixanta quatre dies, tocant l'orgue; perquè el Divendres Sant, calla i toca la carraca...

UN RÈTOL DE FIGUERES

«Recadero de Figueras a Gerona. Sale los lunes, martes, miércoles, jueves, viernes, sábados y demás días de la semana».

(Autèntic.)

Una mica de tot

CURIOSITATS ASTRONÓMIQUES. — Qui no ha vist la lluna? Tots sabeu on és, veritat? Va voltant sempre la terra i fent-li companyia pels camins del cel. Els nois que van a estudi saben que és un satèlit del nostre planeta.

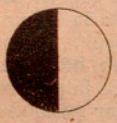
Moltes vegades sembla que reposa al cim d'un puig, o que caigui dintre d'un safaretx. Però així i tot, el noi que volgués passar del nostre planeta a la lluna hauria de fer un salt de 380,000 quilòmetres. ¡No hi ha pallasso qne pugui fer un salt així!

Lluna nova

Lluna creixent

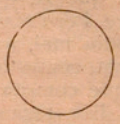

Quart creixent

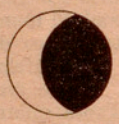
El disc de la lluna no es veu sempre il·luminat per complet. La lluna no porta llum; és cega; li ha de donar una mica de claror el sol. Segons la posició de la lluna respecte de la terra, ofereix diverses «fases» d'il·luminació. La quantitat de lluna il·luminada unes vegades és gran i altres molt petita a la nostra vista.

Quan està entre el sol i la terra no es veu. Llavors es diu «lluna nova». Camina per la seva òrbita, i quan treu les dues banyes cap al nostre Orient, com una tallada de meló, se'n diu «lluna creixent». En arribar a tenir mig disc il·luminat, està en «quart creixent».

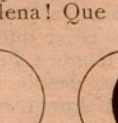
Té un moment en que es posa en un lloc oposat al sol, i brilla de ple tota la nit. Es el «pleniluni». Lluna plena! Que en són de boniques les nits, per a jugar, si fa bon temps! Després, torna a empetitir-se; i a l'ésser a mig disc, es diu que està en «quart minvant». En veure's com una tallada de meló, és «lluna minvant». I a la fi, desapareix...

Lluna plena

Lluna minvant

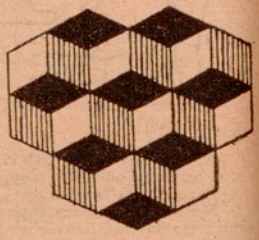

Quart minvant

IL·LUSIONISME OPTIC. — L'antiga dita de «per a creure s'ha de veure» no resulta tan certa com sembla a primer cop d'ull. La vista enganya. Teniu-ho ben present per a no refiar-vos-en.

Les ombres dels dibuixos donen l'efecte als nostres ulls de que té relleu ço que, en realitat, és pla, com un paper sobre una taula. Segons la direcció de la mirada i el moviment dels ulls, veurem una mateixa cosa amb diversos aspectes. Cal anar amb compte, segons les circunstàncies.

Exposarem dos exemples d'aquests il·lusionismes òptics. I podríem exposar-ne mil d'ells!

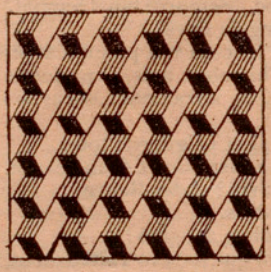

Doneu una mirada a les figures geomètriques dels dos gravats que acompanyen el text.

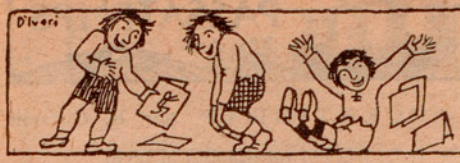
Si fixeu la vista en el primer, us preguntareu: ¿Quants cubilots hi han agrupats? Bé. ¿Què dirieu si algú n'hi veiés set? Potser vosaltres no en descobriu més que sis... Però, segons com es mira, tots tindrieu raó; perquè se'n conten sis... i també set. Proveu-ho.

Per a trobar-ne sis, cal veure'n en la línia superior, tres. Però tanqueu les parpelles, torneu a obrir-les i en la mateixa ratlla n'hi veureu dos, que juntament amb els tres del mig i els dos de la ratlla inferior, fan set.

Ara, anem al segon gravat. Sembla que res es belluga, oi? Mireu, doncs, una mica, amb insistència, i trobareu que els angles que unes vegades avancen cap a vosaltres, altres reculen i es fan enrera. Es ben curiós.

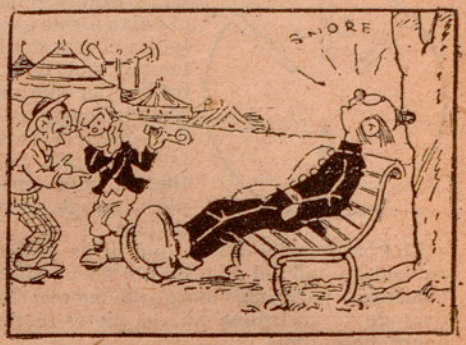
Ja sabeu, per consegüent, que no heu de llençar una afirmació sense mirar prim; perquè si així ho feu, us exposeu a equivocar-vos de bo de bo.

Allò que fa riure els altres nois

En Joanet porta les sabates de jugar al foot-ball, i no sap com passar-les per davant del bon home que hi ha a la porta. Es un bon porter, però té molt mal gènit i tot ho troba malament. Si juguen, si no juguen.

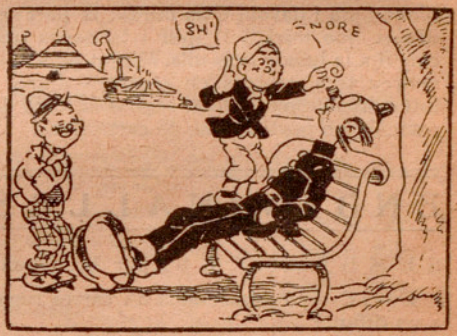

— Toni, mira aquest quina manera de roncar. ¡Fa més aire que un molí de vent!

Joanet.—Sempre crida i esbalota aquest. Si em coneix, no em deixarà entrar. Em té tírria!

El gos.—Gua, gua! Quin plaga! Veiam què en sortirà aquí de tot plegat...

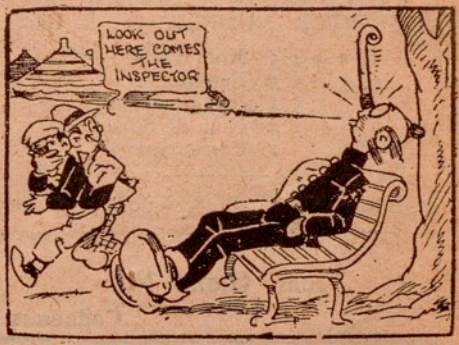

— Ara veuràs la cosa més bonica de veure. Música i plàstica.

— Redimontri! Quina mena de bèstia! Déu ens valgui! Un home amb quatre cames! Això no pot ésser cosa natural. Socors! Socors!

(De *Chips*)

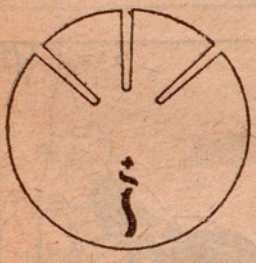

—Anem-se'n abans que vingui el policia Potser no trobi bé el concert amb l'instrument que hi afegim...

(De *Lot-o'-Fun*)

JARDINET DE PASSATEMPS

JOC DE COLORS, SENSE COLORS

Talleu un tros de cartrolina en la mateixa forma que indica el gravat. El tamany pot ésser tot lo gran que us plagui. Heu de cuidar que els tres talls indicats no tinguin més amplària que la nina de l'ull.

En comptes del dibuix que hi ha pintat enfront del tall del mig, es pot fer un altre qualsevol, però més llarg que ample. El dors de la cartrolina ha de pintar-se de negre, ben intens.

Fet això, passeu una agulla de cap pel centre del disc i feu-lo donar voltes en plena llum i davant d'un mirall; la part del dibuix que miri a l'espill i la negra que caigui a la banda dels ulls. Mirant pels talls veureu tres imatges en comptes d'una, i totes tres tenen colors, segons la força de rotació que porti el disc de cartrolina...

ENDEVINALLES

SEMBLANCES, per Ll. Gibert

I. — ¿En què s'assembla un carrer regat a un difunt?

II. — I els morts als coloms?

LOGROGRIF NUMERIC, per R. Urgell

1 2 3 4 5	Nom d'home
1 4 3 3	Familiar
5 3 3	Part de la cara
1 2	Nom de dona
1	Consonant

TARGETA, per J. Alonso

Juan Olona Nur

Cadaqués

Combinar les lletres d'aquesta targeta de manera que donin els noms de tres carrers de Barcelona.

ACCENTÍGRAF, per R. Gutsems

Vegí un dia cap al tard,
a prop d'un *tot* molt espès,
una *tot* que perseguia
a un indefens estornell
que va semblar-me que duia
una *tot* madura al bec.

JEROGLÍFIC COMPRIMIT, per Víctor

370.000 - 2 . . . . . 5 ptes.
2 - 370.000 . . . . . 2 »

Solucions a les endevinalles del número anterior

Al jeroglífic comprimit: Els francs pugen.
Al logrogrif numèric: Domèstica.
Al joc de paraules: Caldera vella, bony o forat.
Al jeroglífic: De petit a gran hi va molta diferència.
A la xarada-conversa: Hostalric-Tona.

Els deu primers endevinaires que enviïn les solucions exactes, seran premiats amb llibres.

Correu de LA MAINADA

(Tancat el dissabte dia 11)

Josep Ferrer: El xisto «baturro», massa carregat de «baturreria». Una mica arreglat i pentinat, anirà. L'experiment físic, ja molt conegut. S'accepta la bona voluntat; i molt agraïts!

Horta: El dibuix, bonic, sobretot el del «tonto». No copieu, oi? El xisto no era xisto. Ja l'hi posarem i publicarem el ninot.

R. Urgell: Molt bé, vailet. Ja veus que hem donat el xisto a un bon dibuixant per a que l'il·lustrés. I el logogrif també va en aquest número. Endavant!

Ll. Gibert: Teniu bons acudits; gairebé utilitzarem tot el que heu enviat. Ens sembla que sou un noi murri de bo, de bo.

Feliu Pallarols: Els tres dibuixos són esplèndits; els publicarem al costat dels nostres millors col·laboradors. Si això feu ara; quan sigueu gran aneu a vèncer als mestres!

Una abraçada a tots, i fins la setmana que ve.

El Guia Joan

Concursos de LA MAINADA

En decidir-nos a publicar La Mainada, pensàrem, com una cosa essencial a fer, l'estimular l'afició a les lletres i a les arts als nois de Catalunya.

Així, doncs, per tal d'aconseguir-ho, obrim una sèrie de concursos entre ells, que anem a detallar a continuació:

I Concurs: **Els Campanars de Catalunya**

Per a obtar a aquest concurs, cal que els nois o noies aficionats al dibuix, ens en remetin un, **fet a la ploma, amb tinta negra,** firmat, del campanar del seu poble, fent constar al dors del dibuix el nom de l'església i població. Els nois de ciutat poden triar el que més interessi a la seva visió artística.

Els dibuixos més bonics aniran publicant-se a les nostres planes, i acabat el terme del concurs, que anunciarem oportunament, premiarem d'entre ells els **tres dibuixos** que estiguin millor, a criteri de quatre dels nostres col·laboradors artístics.

Premis: **Capses de dibuix o pintura.**

II Concurs: **Quina obra bona has fet durant la setmana?**

Cada noi o noia pot escriure allò que més l'enorgulleixi del que hagi fet.

Les respostes no podran excedir de vint-i-cinc paraules.

Cada número anirem publicant les fetes que siguin exemplars, firmades pels seus remitents. D'entre elles cada mes en premiarem les **deu** que considerem més d'acord amb el nostre propòsit.

Premis: **Llibres il·lustrats de bona lectura.**

III Concurs: **Com esmerçaries cent pessetes en set dies?**

Suposant que posem cent pessetes a la disposició de cada noi o noia, ell ens ha de dir, en un màxim de *vint-i-cinc paraules*, com i de quina manera les emplearia. No ha de caure en cap enormitat ni ha de voler ésser massa ple de seny, com si ja fos vell.

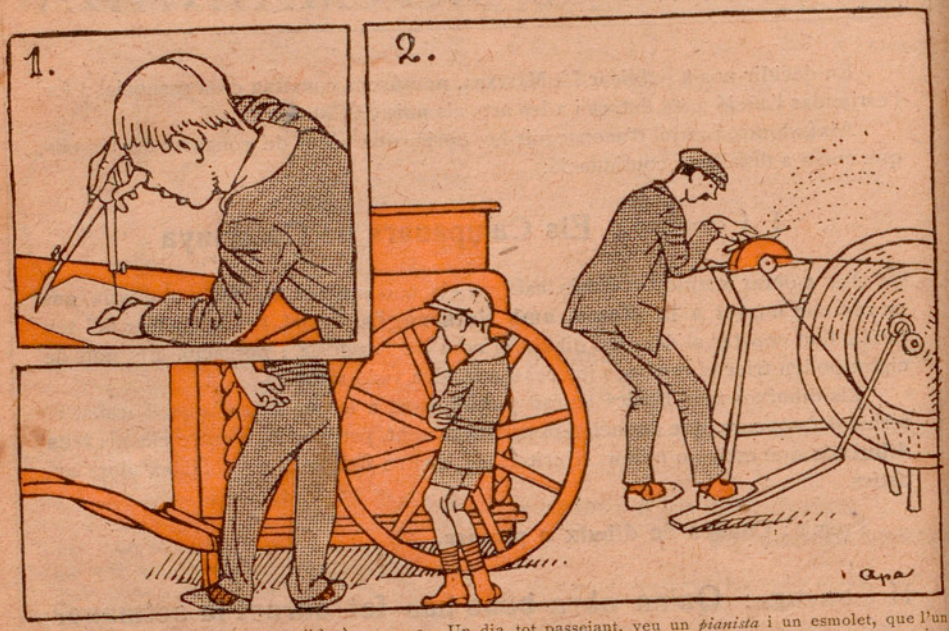
Cada setmana anirem inserint les que puguem de les respostes que ens siguin remeses, i, com en el concurs anterior, en premiarem **deu** d'elles cada mes.

Premis: **Llibres il·lustrats de bona lectura.**

IMPORTANT: El tiratge extraordinari que fem de La Mainada ens obliga a avençar-ne la confecció amb una antelació de sis dies a la data de sortida i, per tant, no ens permet fins el número pròxim començar a inserir els treballs que anem rebent destinats als nostres Concursos.

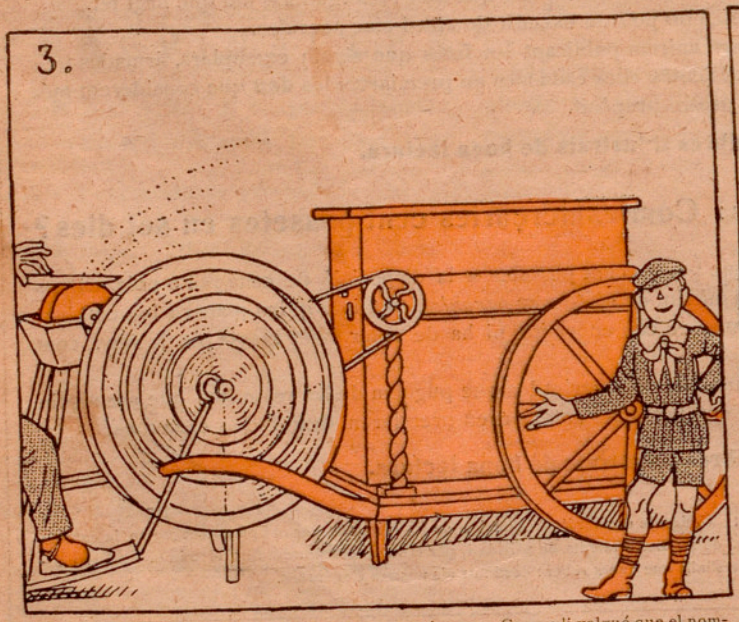
A. Artís, impressor — Vich, 16 — Tel. G. 1471 — Barcelona

ELS ENGINYS D'EN PEP TRAÇUT

1. En Pep Traçut, cavil·la que cavil·laràs, sempre busca fer nous invents.

2. Un dia, tot passejant, veu un *pianista* i un esmolet, que l'un amb la mà i l'altre amb el peu, gasten endebades les seves energies.

3. I se li acut l'invent portat a cap en el quadro número 3. Ço que li valgué que el nombrós gremi dels pianistes de maneta, que són gent afanyosa de trobar la manera de no suar,

4. Ji rendís el més just dels homenatges.